

سرمقاله

سایه تبعیض و اختلاف بر بودجه ملی

حفیظ الله زکی

بودجه سال ۱۳۹۶ در حالی به پارلمان پیشنهاد شده است که تنش ها میان مجلس نمایندگان به اوج خود رسیده است. مجلس به بهانه مصرف نشدن بودجه انکشافی از سوی وزارتخانه ها، ششازده وزیر را استعفیاض کرد و به هفت تن آنها رای عدم اعتماد داد. رئیس جمهور در روزهای آغازین برنامه استعفیاض از نمایندگان مجلس خواست که به روند استعفیاض پایان دهند؛ اما نمایندگان به استعفیاض وزراء ادامه دادند. حکومت استعفیاض وزراء را مغشوش دانست و وزراء از حضور در جلسه پارلمان خود داری کردند. نمایندگان مجلس به صورت غیابی در باره آنها تصمیم گرفتند. حکومت در آخرین اقدام مسأله استعفیاض را به ستره محکمه ارجاع داد تا این ارگان در پرتو قانون نسبت به این مسأله وضاحت دهد.

این اقدام حکومت با واکنش تند و شدید نمایندگان مجلس مواجه شد و آنها حکومت را منتهم به دخالت در تصمیمات قانونی مجلس و تلاش برای تقابل مجلس با قوه قضاییه کرد و هشدار داد، چنانچه به فیصله مجلس احترام گذاشته نشود، مجلس از تصویب بودجه سال ۱۳۹۶ خود داری خواهد کرد. البته هنوز ستره محکمه نظر خود را در این مورد اعلام نکرده است و اگر ستره محکمه استعفیاض وزراء را به رسمیت نشناسد، در آن صورت موضوع اختلاف میان ولسی جرگه و حکومت پیچیده تر خواهد شد.

دیروز مشرانو جرگه پس از روزها بحث و بررسی، بودجه پیشنهادی حکومت را، البته ضمیمه چند پیشنهاد اصلاحی، تصویب کرد. حال این پرسش به وجود می آید که مجلس نمایندگان موضوع بودجه را چه زمانی در آینده خواهد گرفت؟ آیا نمایندگان مجلس به صورت بیطرفانه این موضوع را مورد بحث قرار خواهند داد و یا از موضوع بودجه به عنوان اهرم فشار بر حکومت استفاده خواهند کرد و تنش به وجود آمده در پی مسأله استعفیاض، بر تصمیمات ولسی جرگه در باره بودجه سال آینده سایه خواهد افکند؟

صرف نظر از این که تصویب بودجه تحت تأثیر مسأله رد صلاحیت وزراء قرار بگیرد یا نه؛ تهیه بودجه سال از سوی حکومت و بخصوص وزارت مالیه همه ساله با اشکالات جدی همراه بوده است. انکشاف متوازن یک اصلی است که در قانون اساسی افغانستان مورد توجه قرار گرفته است، اما این اصل در مقام اجرا به کلی نادیده گرفته می شود. بودجه ملی مثل سایر مسايل، بیشتر تحت تأثیر فساد، سلباق شخصی، ناگزیری های امنیتی و در نظر داشت مسايل مستمی و قومی بوده و کمتر توازن و انکشاف سراسری کشور در آن مد نظر قرار گرفته است.

در تعدادی از ولسوالی های امن در پانزده سال گذشته حتی یک پروژه کلان به مورد اجراء گذاشته نشده است؛ اما در همین مدت تعدادی از ولسوالی ها هم ساله از پروژه های زیربنایی برخوردار گردیده است. مقایسه ولسوالی ها و مناطق از لحاظ میزان اختصاص بودجه ملی نشان می دهد که تا هنوز در مصرف بودجه حق بسیاری از شهروندانی که همواره از حکومت حمایت کرده و در تمامی پروسه های ملی سهم ارزنده و فعال داشته، نادیده گرفته شده است. این تفاوت نمایانگر این مسأله است که رسوبات نگاه های تبعیض آمیز تا هنوز در بالاترین سطح تصمیم گیری دولتی وجود داشته و یکی از بزرگترین و مهمترین موضوع ملی را تحت تأثیر قرار داده است.

مجلس نمایندگان چنانچه خودشان را به همه مردم افغانستان متعلق می دانند و از قاطبه ملت نمایندگی می کنند، باید در رابطه با بودجه ملی، اصل توازن و عدالت را محور تصمیمات خود قرار دهند. دستاورد مصرف بودجه باید به همه شهروندان افغانستان برگردد و همه حق دارند به صورت عادلانه از امکانات دولتی بهره مند گردند. در نظام فعلی با این که تغییرات اساسی در زمینه حقوق شهروندی رونما گردیده؛ اما این تغییرات کافی نیست. در افغانستان به دور از شعار و هیاهو باید اصل برابری و برادری افغان ها به عنوان یک اصل خدشه ناپذیر در تمامی عرصه ها به رسمیت شناخته شود و در عمل باید این اصل تثبیت شود که: «هیچ افغان از افغان دیگر برتر نیست و هیچ افغان از افغان دیگر کمتر نیست».

در روزهای بیست و ششم و بیست و هفتم ماه جاری میلادی دومین جشنواره بین المللی فیلم های افغانستان در لندن برگزار گردید. این جشنواره به هدف به نمایش گذاشتن فیلم های سینمای افغانستان به مخاطبانش و جلب توجه آنها به سینمای افغانستان برگزار شده است، در این جشنواره ۱۸ فیلم کوتاه و نیمه بلند شرکت داشته است. این جشنواره برای اولین بار سال قبل در لندن برگزار شده بود.

هرچند جندی قبل جشنواره بین المللی فیلم زنان در کابل برگزار گردید، اما چند سالی است که جالش های امنیتی و اقتصادی برگزاری جشنواره های سینمای و هنری را در داخل کشور کم رونق کرده است و بسیاری از سینماگران و هنرمندان جوان را نیز مهاجر نموده. هنرمندان مهاجر در عالم مهاجرت نیز تلاش دارند تا سینمای افغانستان را سرپا نگهدارند. علاوه بر جشنواره بین المللی فیلم های افغانستان در لندن، جشنواره ی مشابهی از سوی مهاجرین افغانستان در سوئد نیز برگزار می گردد و فیلم های ساخته شده توسط کارگردانان افغانستان را به نمایش می گذارد.

با وجود تلاش های مستقل برای احیای سینمای افغانستان، اکنون سینمای کشور در روزگار بدی بسر می برد و احتمالاً نفس های آخرش را می کشد، سینمای افغانستان در عمر نه چندان طولانی اش، بسا جالش های فراوانی روبرو شد، چالشهای که مانع رشد و پیشرفت سینما به عنوان یک هنر و یک صنعت گردید. در ذیل نگاهی انداخته می شود به جالش های عمده ی سینمای افغانستان.

اقتصاد سینما یکی از بزرگترین مشکلات سینمای افغانستان، مشکل اقتصادی است. نه دولت روی سینما و صنعت فیلم سرمایه گذاری کرده است و نه بخش خصوصی، به همین خاطر سینمای افغانستان توانسته است دارای یک چرخه ی اقتصادی گردد. سینما در حال حاضر بیش از اینکه هنر باشد، یک صنعت پول آور قدرتمند است که بازارهای اقتصادی را تسخیر کرده است. شرکت های بزرگ سینمای جهان، دارای سالن های سینمایی متعدد در

شهرهای مختلف دنیا هستند و فیلم های تولید شده ی شان را در سینماهای زنجیره ی شان به نمایش میگذارند و چندین برابر از سرمایه تولید یک فیلم، سود اقتصادی می برند. برای اینکه سینما بتواند ادامه حیات این سرمایه باید داخل چرخه ی اقتصادی گردد تا بازدهی و سود داشته باشد. این چرخه ی اقتصادی در سینمای افغانستان به دلیل چندین دهه جنگ پا گرفت. گفته می شود که پیش از جنگ های داخلی در سراسر کشور ۴۵ سالن سینما فعال بوده است و برای مخاطبان فیلم نمایش می داده است، تنها در شهر کابل ۲۳ سینما فعالیت داشته، اما اکنون بسیاری از این سینماها یا تخریب گردیده است و یا اینکه فعالیت نمی کنند و مکان های برای فعالیت های غیر سینمایی شده اند.

اقتصاد فیلم از طریق نمایش و فروش در بازار تأمین می گردد، فیلم همانند سایر محصولات فرهنگی به عنوان یک کالای اقتصادی باید به بازار عرضه شود و از طریق فروش در بازار، برای سرمایه گزاران بازدهی و سود داشته باشد. سالن های سینما در واقع مکان های برای تجارت فیلم هستند، جای که مخاطبین با خرید بلیط وارد سالن سینما می شوند و همزمان

مهدی مدبر



به چرخه ی اقتصادی فیلم نیز کمک می کنند، اما اکنون تنها ۵ سالن سینما در کابل فعال است که فقط فیلم های پیشاور و هنری به نمایش میگذارند. در نبود سالن سینما و مکانی برای نمایش فیلم به مخاطبان آن، چرخه ی اقتصادی سینما تخریب می گردد و فیلم به عنوان یک کالای تجاری از رونق باز می ماند. در یک و نیم دهه ی گذشته، اندکترین توجه به احیای چرخه ی اقتصادی سینما صورت نگرفته است. با وجود اینکه در این سالها ده ها فیلم داستانی بلند، فیلم داستانی کوتاه و فیلم مستند با همکاری اقتصادی نهادهای بین المللی ساخته شده است، اما هیچگاه برای بازسازی سالن های سینمای افغانستان بودجه اختصاصی داده نشده است تا این فیلم ها از طریق نمایش در سالن های سینما بتوانند بازدهی و سود داشته باشند و اقتصاد سینما و فیلم رشد نماید و صنعت فیلم سازی نیز رونق گیرد.

سیاست گذاری فرهنگی سینما علاوه بر اینکه هنر و یک صنعت اقتصادی است، یک رسانه ی قدرتمند نیز است، اما سیاست گزاران فرهنگی سینما برای مقاصد سیاسی و ایدئولوژیک شان از سینما بهره گرفته اند، آنها مواد خام فیلم سازی را به طور رایگان در اختیار فیلم سازان قرار می دادند که فیلم بسازند و اهداف حکومت کمونیستی را تبلیغ کنند. ولادیمیر لنین و ژوزف استالین در

دوران کمونیستی شان بیشترین توجه را به سینما و صنعت فیلم سازی روسیه کردند و بیشترین استفاده را از آن بردند. اما در افغانستان هیچگاه نگاه سیاست مداران به سینما تطفیف ننشست و همان هنر حرام باقی ماند و به حاشیه رانده شد. در نتیجه نبود سیاست گذاری فرهنگی درست، نه تنها چرخه ی اقتصادی سینما از بین رفت، بلکه سینما به عنوان یک هنر و یک رسانه نیز جایگاهش را از دست داده است و رو به افول نهاده است.

آموزش یکی دیگر از چالش های عمده ی سینمای افغانستان، کمبود مراکز آموزشی سینما در کشور است. سینما یک هنر، حرفه و فن است که نیازمند آموزش درست و منظم می باشد، اما متأسفانه در افغانستان تنها دانشگاه کابل چند سالی است که یک دبیرانتمت بنام سینما دارد و تمام دبیرانتمت سینمای دانشگاه کابل نیز همواره از نبود اساتید مسلکی و مجرب، امکانات و مواد آموزشی لازم و ضروری رنج برده است. نبود مراکز حرفه ای آموزش سینما، باعث شده است بسیاری از سینماگران افغانستان نتوانند هنر قصه گوئی و روایتگری را به خوبی فرا بگیرند و قصه های شان را به درستی به تصویر تبدیل نمایند.

سینمای افغانستان به همان اندازه که از نبود سرمایه گذاری و نبود حمایت های دولتی رنج می برد، به همان میزان از نبود قصه گوئیان خوب در رنج است. قصه گوئی و روایتگری باید آموزش داده شود و در جریان پروسه ی آموزش، قصه گو خلاقیت های فردی اش را کشف کند، اما زمینه آموختن برای سینماگران افغانستان فراهم نبوده است و به همین خاطر است که فیلم های تولیدی، به خوبی ساخته نشده است و همواره ضعف فیلمنامه و بخش های فنی و تکنیکی شان، هویدا است.

سینما اکنون در افغانستان صنعت فراموش شده است و احیای دوباره ی آن نیازمند سیاست گذاری و حمایت دولت است، اما دولت افغانستان هیچ برنامه ی در این راستا ندارد، سینماگران افغانستان میگویند اکنون سینمای افغانستان در تبعید بسر می برد، آیا روزی خواهد شد که سینما افغانستان دوباره سر بلند کند و صنعت سینما در افغانستان پا بگیرد؟!

ترامپ می تواند به طولانی ترین جنگ امریکا پایان دهد؟

نویسنده: بوتیه کریستیان / مترجم: جانعلی شکرعلیزاده



در برابر تهدیدها مانند طالبان یا القاعده یا داعش و یا ترکیبی از این سه ضرورت ندارد بصورت دائم نیروها را در سرزمین های اسلامی نگه دارد نظامیان ما می توانند در هر جایی از جهان با اجازه کنگره اعزام گردند. می بینیم که ما پول های زیادی را در کشورهای که حضور داریم مصرف می کنیم و در مقابل هیچ نتیجه مثبتی که به نفع ما باشد بدست نمی آوریم. این وضعیت تا چه وقت ادامه خواهد پیدا کرد، سوالی که از ترامپ پرسیده شده بود که آیا ما در آنجا تا دوسد سال دیگر خواهیم ماند، ترامپ می تواند و باید به این سوال، جواب نه بدهد، که گفت نه.

ترامپ در همه زمینه ها موضع مشخص و دقیقی ندارد، صحبت های او بیشتر کلی گویی است به همین خاطر هم هست که از او به نام پوپولیسم یاد می کردند، بنابراین به قطع نمی توان نظر داد که ایشانش چه خواهد کرد مثلاً در مورد دیوار کشی بین امریکا و مکزیک و یا هشدار به ناتو در مورد تأمین منابع مالی شان و یا موضع او در قبال افغانستان یکی از دلایلی که روشن نیست دولت دونالد ترامپ چه سیاستی را در قبال افغانستان اتخاذ خواهد کرد، دیدگاه های متناقضی است که در سال های گذشته و اخیراً از سوی او در مورد افغانستان بیان شده است. البته در مورد پیمان ترانس - پاسیفیک ظاهراً او خیلی جدی به نظر می رسد او می گوید در نخستین روز شروع به کار خود امریکا را از توافق تجاری ترانس - پاسیفیک (تی پی پی) خارج خواهد نمود. بوتیه کریستیان گزارشگر یواس نیوز گزارشی را تهیه کرده که خواننده اما اینکه واقعا امریکا از افغانستان خارج خواهد شد یا نه، آیا خارج شدن از افغانستان تنها راه حل است یا خیر، باید دید که ترامپ پس از دسترسی به برنامه ها و اسناد های محرمانه چه موضعی خواهد گرفت، چنانکه دیدیم در بعضی از مواضع ترامپ که در کمپین های انتخاباتی خودش اعلام کرده بود تغییراتی آمده است یا موضع متغیر تری به خود گرفته است.

صاف می صد هزینه های امنیتی افغانستان را می پردازند و حدود هشاد تا نود فی صد بودجه دولت را هم این مالیه دهندگان تأمین می کنند. و ما هنوز در حدود ده هزار سرباز در این گورستان امپراطوری ما داریم که هر کدام حدود چهار میلیون دلار در سال هزینه دارد، و پول هایی که قراردادی ها سه برابر از ما می گیرند تقریباً دور از چشم ما مانده است .

چهل هزار امریکایی در معرض خطر قرار دارند، تریلیون ها دلار از جیب امریکایی خارج شد و در اینجا به مصرف رسید، در طول ۱۵ سال دو رئیس جمهور مختلف بر سر کار آمد اما هیچ کدام هیچ کاری نکردند، هیچ نتیجه مثبتی را بدست نیاوردند، سرمایه گذاری که هیچ سودی نداشته است. سرمایه گذاری و ریسکی که غیر قابل دفاع است. ترامپ میلیارد و تاجر همه اینها را واضح و مشخص خواهد ساخت.

برخلاف نظر دستگاه سیاست خارجی واشنگتن، امریکا می تواند افغانستان را آندره بسویج مورخ نظامی و پانزدهمین بحث های متقاعد کننده ای داشت وی گفت برای حفاظت امریکایی ها

خواهد شد، لیبیا دومین اقتضاح بعد از افغانستان است، از افغانستان بعنوان جنگ اوپاما یاد می کنند. اینکه ترامپ خانم کاترینا پیرسون را در بین تیم خود قرار داد قابل فهم است چرا که ایشان کسی بود که معتقد است اوپاما افغانستان را اشغال کرده است. خانم کاترین از فعالان تی پارتی بود و در تیم اوپاما برای پیروزی او همکاری می کرد.

ترامپ با افغانستان به شیوه متفاوت از عراق رسیدگی خواهد کرد. در اوایل، اوپاما جنگ عراق را غفلت از افغانستان خواند که باید این جنگ را بیرون زد، ترامپ جدول تعیین شده از طرف اوپاما را کنار خواهد گذاشت، به این معنی که ترامپ در مورد بیرون کشیدن نیروهای امریکایی از باتلاق افغانستان از آزادی عمل سیاسی بیشتری برخوردار خواهد بود البته این آزادی عمل را ممکن است فقط در افغانستان داشته باشد، در سایر جاهایی که امریکا درگیر آن است اینطور نخواهد بود. تنها راه جلوگیری از مکارف بیپسوده و بی اثری که این جنگ روی دست امریکا گذاشته است خروج به موقع هست. مالیات دهندگان امریکا

جنگ افغانستان برای امریکا هم هزینه مالی و هم هزینه جانی فراوانی داشته است. دونالد ترامپ می تواند به آن خاتمه دهد. افغانستان طولانی ترین جنگ امریکا است، در این راه امریکا هیچ موفقیتی را نتوانست بدست آورد، هرگونه توضیحی

کارتون روز بدون شرح
تعلیم عبادت است
Illustration of a man with a beard and turban holding a staff, standing next to a sign that says 'تعلیم عبادت است' (Education is worship). The cartoon is signed '۹۵'.

روزنامه افغانستان ما از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.
www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com
بنیان گذار: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده
دربارین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان
آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۷